

Fogászati implantátumok közösségi termékbeszerzéséhez, importjához, orvosi felhasználásához és belföldön történő továbbértékesítéséhez kapcsolódó általános forgalmi adónem (ÁFA) szerinti adózása

2024. január 1-jétől hatályos **-az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII törvény 85. § (1)-bek. e) pontjának(továbbiakban Áfa.tv.)** rendelkezése mely a következőképpen fogalmaz: -mentes az adó alól „*humán fogorvosi, fogtechnikusi tevékenységet végző által – ilyen minőségében – teljesített szolgáltatásnyújtás és fogászati protézis értékesítése;*”. Közismert tény, hogy a humán fogorvosi és orvosi szolgáltatások mentesek az áfa megfizetési és bevallási kötelezettség alól. Azonban az utóbbi egy, másfél évben számtalan kérdés merült fel, hogy a fogászati implantátumok közösségi termékbeszerzése, importja esetén a beszerző fél mint egészségügyi szolgáltató köteles-e fordított áfát fizetni és bevallani, valamint belföldi továbbértékesítés esetén kell-e áfát fizetni, illetve azt bevallani. A kérdés egyszerű, de a válasz pontos megadása bonyolult, mert tisztázni kell alapvető adójogi kérdéseket, valamint az adózás attól is függ, hogy milyen áfastatuszú a fogászati implantátumot beszerző és az azt továbbértékesítő vagy orvosi munkája során műtéti beavatkozás (beültetés) folyamán az azt felhasználó adóalany, továbbá, hogy milyen minőségében jár el. A magyar áfa szerinti adózást szabályozó törvény az egyik legbonyolultabb, legösszetettebb adójogi norma, gyakorlott könyvelők számára is sokszor nehezen értelmezhető adójogszabály, valamint az áfát szabályozó magyar törvény köteles figyelembe venni az Európai Unió 2006/112 EK HÉA irányelvét. Annak rendelkezésével nem lehet ellentétes. Ebből kifolyólag, a kérdés pontos megválaszolásához, nem csak a hazai, de az uniós szintű adózási szabályozás részletes ismerete is elengedhetetlen. Mindezekre tekintettel semmi meglepő nincs abban, hogy ezek a kérdések megfogalmazódtak már korábban is, valamint a kérdésben adótanácsadók, jogászok fogalmaztak meg szakmai véleményt a jogszabályok értelmezéséről, mégis sokan bizonytalanok, hogy megfelelően járnak-e el akkor amikor fogászati implantátumokat szereznek be az Európai Unió másik tagállamából, vagy harmadik államból és ezt továbbértékesítik, vagy orvosi minőségükben eljárva implantációs műtéti beavatkozás során az implantátumot felhasználva mint beszerzett anyagot beültetik protetikai rehabilitáció céljával a páciens állcsontjába -annak ellenére hogy a NAV és a Pénzügyminisztérium is kiadott már állásfoglalást (*Pénzügyminisztérium Fogasztási és Forgalmi Adók Főosztály PM/1041/2024. – NAV Adójogi és Tájékoztatási Főosztály 2981182544/2024*) számon.

Nagyon fontos, hogy az ügylet értelmezésekor a pontos tényállást az Áfa.tv. jogszabályi rendelkezéseinek megfelelően értelmezzük a teljes jogszabályi kontextusban. Tisztában vagyok azzal, hogy jelen cikk gyakorló fogorvosoknak és szájsebész szakorvosoknak készül, mégis bizonyos alapvető adózási logikát és törvényi szóhasználatot szükséges ismertetni, hogy a jelen cikk teljes terjedelmében értelmezhető legyen.

Az adózás a magyar áfa rendszerben általános, összefázisú, nettó alapú, szektorsemleges a végfogyasztót terhelő, de a forgalmazás minden fázisában megfizetésre kerülő adónem. Mit jelent ez?

1. Általános: minden termékértékesítés és szolgáltatás után minden adóalany¹ meg kell fizetnie.²
2. Összfázisú: a termelési és értékesítési folyamat minden szakaszában fel kell számítani. Pl: nagykereskedő beszerzi a kenyert pékségtől, erre felszámítja az áfát és így értékesíti tovább a kiskereskedőnek, aki szintén felszámítja az áfát akkor amikor eladja a vevőnek azaz a végfogyasztónak.
3. Nettó alapú: Csak az eredeti beszerzésre ráépülő azaz hozzáadott értéket adóztatja mivel a beszerzések áfa tartalma levonásba helyezhető a fizetendőből. Pl: a nagykereskedő levonja a pékség által felszámított áfát az általa fizetendő áfából, a kiskereskedő szintén levonja a beszerzett kenyér

1 Áfa tv. 5. §-6.§ (röviden és egyszerűen adóalany ebben az esetben az egészségügyi szolgáltató melynek adószáma van pl: 55443322-1-42

2 Áfa tv. 2. § a) pont.

áfa tartalmát az általa fizetendő áfából, a vásárló aki a kenyeret megvette ő megfizeti a kereskedő felé, aki pedig az államháztartásnak (fizetendő áfa-beszerzést terhelő előzetesen felszámított áfa=áfafizetés) a különbözetet.

4. Szektorsemleges: Nincs különbség a vállalkozási formák (egyéni vállalkozó, Bt. Kft. Nyrt. Zrt. és iparágak között)

Alapvető fogalmak melyeket szintén ismernünk kell, ahhoz értelmezni tudjuk az általános forgalmi adó nem szóhasználatát:

Termékértékesítés: az Áfa tv. megfogalmazásában: „birtokba vehető dolog átengedése, amely az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja, vagy bármely más, a birtokba vehető dolog szerzése szempontjából ilyen joghatást eredményező ügylet.”³

Szolgáltatás nyújtás: Minden olyan ügylet amely nem minősül termékértékesítésnek.⁴

Fogászati protézisek, melyek értékesítésre kerülhetnek: 1.fogsorok, kivehető és rögzített fogpótlások: hidak, körhidak, 2. koronák saját fogra és implantátumra, 3. implantátumok, implantátum fejek, közti elemek -implantátumhoz kapcsolódó protetikai elemek, 4. implantációhoz szükséges csontpótlók (mesterséges és állati eredetű), humán szövetből álló csontpótlók (granulátumok, a páciens anatómiai adottságainak megfelelő egyedi csontblokkok és előre gyártott gyűrűk), 5.membránok (felszívódó és nem felszívódó), 6.csontpótlók, csontblokkok és membránok rögzítésére szolgáló sebészi termékek, 7.fogszabályozók⁵

Az Áfa tv. megfogalmazása szerint adóköteles minden belföldi termékértékesítés és szolgáltatás nyújtás, közösség területéről történő termékbeszerzés, valamint a termékek importja.⁶ Azonban vannak bizonyos tevékenységi körök, amelyekre nem számíthatnak fel áfát az értékesítés után és az ezen tevékenységhez kapcsolódó beszerzéseiket terhelő áfatartalmat nem helyezhetik levonásba. Ebbe a körbe tartozik pontosan a szóban forgó humán orvosi fogorvosi tevékenység. Régebbi szakzsargon „tárgyi adómentes” tevékenységnek hívta, ma a szakmai igényesség nyelvén a humán orvosi tevékenység a -tevékenység közérdekű jellegére való tekintettel mentes az adó alól megnevezés használatos. Fontos kiemelni, hogy amikor adóról beszélünk az általános forgalmi adó rendszerben, akkor az adó alatt mindig az általános forgalmi adó értendő.

A kérdés az, hogy a fogászati implantátum mint fogászati protézis értékesítése, hogyan adózik ebben az esetben ha az az orvosi tevékenység része, illetve akkor ha azt a beszerző továbbértékesítési céllal szerzi be. A lényeg pont ebben van. Értelmezzük a jogszabályt közösen: mentes az adó alól a tevékenység közérdekű jellegére való tekintettel : humán fogorvosi, fogtechnikusi tevékenységet végző által – ilyen minőségében – teljesített szolgáltatásnyújtás és fogászati protézis értékesítése. Tehát amennyiben érvényesül a jogszabály minden tartalmi eleme, az értékesítést nem terheli áfa, sőt egyenesen tilos azt felszámítani. Tehát az adómentesség gyakorlásához elengedhetetlen, hogy:

1. fogorvos, vagy fogtechnikus legyen aki eljár (diploma, szakmai bizonyítvány megléte) mint személyi feltétel
2. a fogorvos vagy fogtechnikus ilyen minőségben jár el (tehát preventív, curatív, palliatív, de mindenképpen gyógyító-megelőző munkát végezve a szakhatóság által kiadott működési engedély birtokában).⁷

3 Áfa tv. 9. § (1)-bek.

4 Áfa. tv. 13. § (1)-bek.

5 Pénzügyminisztérium Fogyasztási és Forgalmi Adók Főosztály PM/1041/2024. – NAV Adójogi és Tájékoztatói Főosztály 2981182544/2024. alapján

6 Áfa. tv. 2. §.

7 Áfa tv. 85. § (3)-bek alapján: „Abban az esetben, ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott valamely tevékenység a) gyakorlását jogszabály - ide nem értve az önkormányzati rendeletet - hatósági engedélyhez (a tevékenységi kör gyakorlásához szükséges engedélyhez) köti, a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás adómentességének feltétele, hogy az érintett személy, szervezet az engedély birtokában és annak alapján végezze tevékenységét; b) képesítéshez kötött, és jogszabály - ide nem értve az önkormányzati rendeletet - kivételt nem tesz, a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás adómentességének feltétele, hogy az érintett személy, szervezet javára tevékenykedők között legalább 1 olyan természetes személy legyen, aki a jogszabályokban foglalt képesítési követelményeknek igazolt

3. Az egészségügyi szolgáltatónak rendelkeznie kell az engedély kiadására jogosult hatóság szakhatósági engedélyével, ami jelenleg a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ.

Tehát amennyiben fogorvos a szakhatóság által kiadott működési engedély birtokában ilyen minőségben(egészségügyi szolgáltató) értékesíti a szolgáltatást (ide tartozik természetesen, a depurálás, restauratív és endodontiai beavatkozások elvégzése, valamint az összes protetikai szolgáltatás összes rendelői és laboratóriumi munkafázisa) akkor az értékesítés mentes az áfa alól. Tehát a páciens mint végfogyasztó áfa mentes számlát kap az áfamentesség jogalapjának jelölésével.⁸

Tehát a humán fogorvosi szolgáltatás, amennyiben az implantátumot orvosi minőségben eljárva beültetésre kerül a páciens mandibulájába vagy maxillájába, az ügylet adómentes értékesítés az egészségügyi szolgáltató oldaláról. Természetesen ahhoz, hogy az implantátum beültethető legyen, előzetesen az egészségügyi szolgáltatónak ezt be kell szereznie. Amennyiben a beszerzés belföldi, a belföldi értékesítő cég adóstatusza határozza meg az értékesítés áfa tartalmát. Amennyiben az értékesítő fél nem választotta az alanyi áfa-mentességet, 27 % áfatartalom felszámításával értékesíti tovább a terméket. Amennyiben a beszerzés ez Európai Unió másik tagállamából kerül beszerzésre, főszabály szerint adóköteles közösségi termékbeszerzés történik⁹ melynek lényege, hogy nem az értékesítő fél tagállama szerinti áfa adókulcs kerül felszámításra, hanem nullás áfa tartalmú (nemzetközi megfelelője VAT) számla kerül kiállításra és az áfát a beszerző székhelye szerinti tagállam áfa tartalmával önbevallással kell megfizetni a belföldi adóalanyok. A közösségi ügylet kivitelezéséhez közösségi adószám szükséges¹⁰, melyet az adóalanyok kell megigényelni a Nemzeti Adó-és Vámhivaltól.

Amennyiben a fogászati implantátum nem az Európai Unió másik tagállamából kerül beszerzése, hanem a vámunió kívülről, akkor harmadik országból történő termékbeszerzés valósul meg, ezt hívjuk termékimportnak. Az Európai Unió tagállamai között nincsenek vámok. Tehát az Európai Unió határán kívülről történő termékbehozatal a termékimport.¹¹

Főszabály szerint a közösségi termékbeszerzést fordított áfa terheli, melyet az adóalany közösségi adószám birtokában önbevallással és A60-as közösségi összesítő elkészítésével köteles teljesíteni. Termékimport esetén az vámhatározat hatósági adómegállapítással kerül kivetése, mely a vámon túl az importáfát is tartalmazza. Amennyiben az adóalany nem kívánja az importáfát külön bevallással teljesíteni -amennyiben igen, ennek tényének be kell jelenteni a Nemzeti Adó-és Vámhivatalhoz-akkor az adóhivatal kivetéssel állapítja meg, melyet elektronikusan megküld az adóalany elektronikus tárhelyére.

Tehát a termék közösségen belüli beszerzése és a termékek importja főszabály szerint adóköteles. Azonban a beszerzéshez kapcsolódó áfa fizetési szabályoknak is vannak kivételei. Amennyiben a közösségi termékbeszerzés olyan termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás érdekében merül fel, amely termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás alapján szintén mentes az adó aló, akkor maga a közösségi termékbeszerzés nem fordított adózási ügylet és áfafizetési kötelezettség nem, viszont áfabevallási kötelezettség terheli a beszerző adóalanyt.¹² Az adóbevallás meghatározott sorában az ügylet ellenérték az adómentes státusz feltüntetése mellett jelölni kell. Szintén hasonló szabály vonatkozik az importra is. Amennyiben az import belföldi adómentes termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás érdekében merül fel, mentes az ügylet az import áfa alól.¹³

Tehát amennyiben a humán fogorvosi, fogtechnikai szolgáltató a fogászati protéziseket, implantátumokat abból a célból szerzi be, hogy az a tevékenység végzésére jogosító szakhatósági engedéllyel rendelkező szolgáltató fogorvosi vagy fogtechnikai minőségében a betegellátás

módon megfelel.”

8 Áfa. tv. 169. § (m)-pont.

9 Áfa. tv. 19. §.

10 Áfa. tv. 257/B §.

11 Áfa. tv. 24. §

12 Áfa. tv. 91. § (1)-bek. a) pont.

13 Áfa. tv. 93. § (1)-bek. a) pont.

folyamán felhasználja, úgy hogy a beteg szervezetébe beépíti, a beteg számára mint gyógyászati segédeszközt átadja (értékesíti) mentes az adófizetési kötelezettség alól, viszont ennek tényét az áfa bevallási nyomtatvány adómentes közösségi termékbeszerzés sorában forintértéken szerepeltetnie kell. Amennyiben az értékesítést a páciens részére történik, mint járulékos szolgáltatás szintén mentes az adómegfizetése alól, mind a beszerzői, mind az értékesítői oldalon.

A külföldi pénzérték forintosítását a MNB középárfolyamán célszerű megvalósítani, melynek alkalmazását az ügylet megvalósulása előtt cégbíróságon jegyzett adóalanyok a 25T202T adatlap F02 lapjának 10. sorában, egyéni vállalkozók a 25T101E nyomtatvány F02 lapjának 11. sorában tehetnek meg.¹⁴

Meg kell vizsgálnunk azt az esetet is, amikor egy vállalkozás nem egészségügyi szolgáltatói minőségben eljárva értékesíti a fogászati implantátumot és szerzi be. Mit jelent ez?

Abban az esetben ha fogászati kereskedelmi cég, továbbértékesíti céllal szerzi be a fogászati implantátumot, akkor nem egészségügyi szolgáltatói minőségben jár el, hanem kiskereskedelmi tevékenységet valósít meg. Ebben az esetben az értékesítés nem mentes az áfa alól, ha a szolgáltató nem választotta az alanyi áfa-mentességet. Amennyiben a szolgáltató alanyi áfa-mentességet választott, akkor a termékértékesítése mentes az adó alól, és ennek tényét jelölni köteles a számlán. Az alanyi áfamentességre vonatkozó értékhatár 2025. január 1-jétől 18 millió forint éves szinten. Ez azt jelenti, hogy a termék, szolgáltatás értékesítésekor -az áfa törvényben taxatív felsorolt kivételeket leszámítva áfát nem számít fel, ugyanakkor a beszerzések áfa tartalma nem helyezhető levonásba.¹⁵ Tehát alanyi áfa-mentes kereskedelmi szolgáltató, ha kereskedelmi tevékenység keretében továbbértékesíti a fogászati implantátumot éves szinten 18 millió forint éves keretig értékesítői minőségben áfa mentesen teheti.

Amennyiben a fogászati kereskedelmi cég az áfafizetésre vonatkozó kötelezettségét az általános szabályokkal állapítja meg, a kiskereskedelmi tevékenység keretében értékesített fogászati implantátumokat 27 % mértékű áfa terheli. A fizetendő áfával szemben a beszerzések áfatartalma levonható. Ugyanakkor a levonási jog az jog, nem pedig kötelezettség. Tehát a kereskedelmi tevékenység keretében történő fogászati implantátum értékesítése áfa fizetési kötelezettséget teremt. Természetesen az eladás érdekében először az eladott termékeket be kell szerezni. Ez megvalósulhat belföldről, az Európai Unió más tagállamából, vagy az Európai Unió határán kívülről. Amennyiben belföldi termékbeszerzés történik, az eladott áruk beszerzési értékét terhelő áfa tartalom korlátozás nélkül levonásba helyezhető. Amennyiben közösségi termékbeszerzés történik, a beszerzési érték forintosított értékét az áfabevallásban mint közösségi termékbeszerzéshez kapcsolódó adófizetési kötelezettséget be kell állítani a fizetendő adóba, de ugyanakkor levonási jog is megilleti az adóalanyt, mely levonási joggal élve az áfabevallás levonási sorában is szerepeltetni lehet ugyanazt az összeget, így matematikai eredője a beszerzésnek nulla. Felmerül a kérdés, hogy ha a beszerzés nulla fizetendő áfa terheli, miért kell azt külön bevallani? A választ **-az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 9. §.**-ban találjuk meg, melynek értelmében az adókötelezettség kiterjed az adó fizetésre, nyilatkozattételre, bevallás benyújtására is. Az adóbevallási kötelezettség és adófizetési kötelezettség nem feltétlenül jár együtt. Tehát amennyiben a fogászati implantátumok kiskereskedelmi tevékenység keretén belül történő értékesítésének szándékával kerül beszerzésre a közösségben belüli termékbeszerzés adóköteles, valamint az import szintén. Amennyiben az adóalany adómegállapításai kötelezettségét az általános szabályok szerint állapítja meg élhet adólevonási jogával.

Előfordulhat olyan eset is, hogy a fogászati ellátást nyújtó szolgáltató egyben fogászati kereskedést is megvalósít. A NAV joggyakorlata alapján mentes a fogászati protézis értékesítése az adó alól, ha azt humán fogorvosi vagy fogtechnikusi minőségben végzik. Ennek feltétele a fogorvosi diploma vagy fogtechnikusi bizonyítvány megléte és NNGYK által kiadott hatósági működési engedély. Tehát abban az esetben amennyiben a fogászati ellátást nyújtó

14 Áfa. tv. 80. § (2)-bek. b). pont.

15 Áfa. tv. 187. §-188. §.

szolgáltató megfelel a személyi és szakhatósági engedélyezési feltételeknek és a fogászati protéziseket (implantátum) ilyen minőségben értékesíti, mentesül az adó megfizetése alól mind a beszerzői mind pedig az értékesítői minőségében, viszont közösségi adószám birtokában történő áfabevallás és közösségi összesítő benyújtására köteles.

Fogorvosi, fogtechnikusi szolgáltató által -ilyen minőségben teljesített szolgáltatás nyújtásának és protézis (implantátum) értékesítésének és beszerzésének érintett áfa bevallás sorai:

Ügyelet:	2565 bevallás	25A60-as közösségi összesítő
Közösségen belüli termékbeszerzés	01-01-es lap. 11. sor. b. oszlop.	25A60-02-es lap
Termékimport	01-01.-es lap. 23. sor. b. oszlop	-----
Értékesítés	-----	-----

Fogászati kereskedő cég által történő fogászati protézis közösség területéről történő termékbeszerzése és importja, valamint értékesítésének érintett áfa bevallási sorai:

Ügylet:	2565 bevallás	25A60-as közösségi összesítő
Közösségen belüli termékbeszerzés	01-01-es lap 14. sor b. és c. oszlop	25A60-02-es lap
Termékimport	01-01-es lap 26. sor b. és c. oszlop önadózás esetén. Ha nem akkor hatósági adómegállapítás.	-----
Közösségen belüli termékbeszerzés után levonható adó	01-02-es lap 69. sor. b. és c. oszlop	-----
Termékimport után levonható adó ha kivetéssel állapítják meg	01-02-es lap 70. sor. b. és c. oszlop.	-----
Termékimport után levonható adó ha önadózással állapítják meg	01-02-es lap 71. sor. b. és c. oszlop	-----
Termékértékesítéskor fizetendő adó	01-01-es lap 07-es sor b. és c. oszlop	-----

Főkönyvi könyvelés tekintetében amennyiben a fogászati protézisek humán fogorvosi szolgáltató szerzi be és azt -ilyen minőségében használja fel, anyagköltségként kerül elszámolásra. Fogászati kereskedő vállalkozás, amely továbbértékesítési céllal szerzi be a fogászati protézist, implantátumot a beszerzési érték nettó értékét az eladott áruk beszerzési értéke (ELÁBÉ) főkönyvi számlán számolja el.

Fontos megjegyezni, hogy mind a két költség nem a helyi iparüzési adó alapjára csökkentő hatással bír. Fentiek gyakorlati kivitelezéséhez elengedhetetlen a praxis könyvelőjének és vezetőjének szoros együttműködése, így a közös problémamegoldás érdekében célszerű jelen cikk átolvasása a praxis könyvelőjének részéről is.

Mart László
adótanácsadó

P.M. ny. sz.: 2118530